N° 90

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 7. Listopada V. S. ROKU 1808

S. PETERSBURG V. S. d. 27 Października. Dalsze czynności woysk Rossyiskich w Finlandyi. Ustanowiono dwa korpusy odwodowe, ieden w Wilmanstrand pod dowodztwem GM. Graffa Strogonowa, drugi w Lowizie pod kommendą GM. Anikieiewa dla wsparcia dwuch korpusow GL. Tuczkowa 1 i Graffa Kamieńskiego 2, którzy w tey kampanii naywięcey działać będą dla spełnienia ogulnego planu. Odwody w krok póydą za dwuma pierwszemi dywizyami. GL. X. Bagration rozłożył, w okalicach Nisztatu i Helsynga, większą część swoiego oddziału, toż poprowadził batalion półku Tulskiego z Tawasthus do brzegow. Główno komenderuiący kazał GM. Graffow Sywersowi wzmocnić lewe skrzydło wziowszy bataliony lipawski i 26 strzelecki z korpusu GM. Graffa Witgenszteyna: zaymą one wyspę Kimito, i brzegi koło Pesterpe zbatalionem 30 strzeleckiego osadzą.

Kontr Admirał Miasoiedow stanoł blisko wyspy Gango-Kramp. Doniosł główno komenderuiącemu dnia 2 października, że wysłane letkie statki nie napotkały Szwedzkiey flottylli pod Korpostremmo i Pirgasport. Porucznik Dawydow uwiadomił o spotkaniu iednego batu nieprzyiacielskiego, który rozwinowszy żagle robiąc naysilniey wiosłami usiłował uciec, lecz nie mogąc uyść prędkiey naszych pogoni, ludzie przybiwszy do brzegu na ląd uciekli.

Główno komenderuiący rozkazał dnia 5 półkom GL. X. Bagrationa maszerować Połockiemu z Lattala, Tulskiemu z Tawasthus i Perpesa, do Wazy do korpusu GL. X. Galicyna, który posłać musiał od siebie, półki, Wilmanstradzki i Brzeski do Gamle Karlebi do korpusu GL. Graffa Kamieńskiego 2; ten odesłał zas półki Azowski, bataliony Nazowskiego i 3 strzeleckiego, do korpusu GL. Tuczkowa stoiącego w Nidensalmi. Dla ogulnego połączenia rozkazano wszyskim oddziałom łączyć się ze swemi dywizyami.

Zważywszy J. J. Mość trudność, iakiey Officyerowie w dostaniu sukna doswiadczali, raczył darować wszystkim aż do Sztabsofficyera, potrzebną na zupełne umundurowanie ilość sukna, które woienny Minister zakupiwszy iuż do wszystkich półkow całey armii Finlandzkiey dostawił. Wygadzaiąc żołnierzom, którzy, w nieustannych marszach zostaiąc, są przymuszeni, oprócz dwóch par bótow ze skarbu daiących się, kupować z własnego podwóynego żołdu, a w Finlandyi dostać ich nie mogą, posłano do Tawashus skur na 25 t. i gotowych iuż uszytych par 5 t. które Kommisoriat przedawać powinien bez żadnego zysku, własny koszt tylko odbieraiąc.

Dalsze Ofiary z Gubernii Wileńskiey. Marszałek Rosieński Białozor strzelbę, parę pistoletow, 2 bykowi 2 6 r. as. Assesor Jan Bogdanowicz 2 strzelby, szablę i parę pistoletow, Rotmistrz Jakub Tubilewicz 15 r. as. Jgnacy Sylwestrowicz 1 r. 20 k. srebrem. Szlachta Wincenty i Stanisław Dowgirdowie dwa muszkiety i 6 strzelb. Łowczy Michał Jwanowicz 30 r. Rotmistrz Romer 3 rs. Wice Brygadyer Białozor szablę, trzy pistolety i 5 ładunkow. Obywatele Jgnacy i Adam Korsakowie 6 r. as. Podkomorzyna Gudakowska 100 purow żyta. Marszałek Kowieński Zawisza z bratem Ludwikiem 6 kling kawaleryiskich. Szlachcic Jan Dawidson 6 szabel. Obywatele powiatu Upitskiego 15 r. 40 k. srebrem, i 16 r. assygnacyami. Tatarzyn Jan Krzyczewski 13. Jan Szahuniewicz 10 r. as. Podkomorzanka Pozniakowna 20 rs. Bracia Józef, Michał, i Kazimierz Kociełowie 300 r. as. Obywatele Upitskiego powiatu 30 r. 50 k. srebrem i 90 talerow.

Ofiary z Gubernii Wołyńskiey. Jan Stecki 6 dział miedzianych. Antoni Komarnicki 2 r. X. Leon Orłowski 4 r. Rządca Wiszniewski i rolnik Otapiuk 11 r. Sobieszczański, Sobiczewscy, i ekonom Szawłewski 14 r. Grzegorz Ril, Wonsowicz, Zemigrodzki, Ostempski, Laskowski, Gasper Komornicki, Gorkowski, Axakowa, Poprocki, Brańczewski, Socki Garbariuk, Zelawski, Staszewski 50 r. Michał Borzeński, Józef Rzonżewski 12 r. Ternowicz, Swerobelki 4 i 50 kop. Horodniczy Rowieński Depaczoła 2 strzelby, kwartalny Osowski strzelbę. Tarnowski parę pistoletow. Podhorodecki 10 r. Krukowski dukata. Kawecki 50 k. Zabłocki 1 r. Dobrasielski pikę. Mendecki i Kuzmowicz 3 r. 10 k. Mahowski 1 rs. Pisarz Łowiński 1 r. Okolica Zylince 1 r. 60 k. s. i 13 r. 50 km. Miasteczko Lachowiec 5 szabel, strzelbę, 3 r. 80 ks. i 1 r. m. Okolica Szuniki 3 r. 50 ks. i 6 rm. Okolica Biesowski 13 r. 50 k. Xiużenczyna 4 r. 65 ks. i 9 r. 20 k. m. Mieszczanki Tickomki, Gutyska starego, Guszczy, i wsi Kraiewa Szlachta 3 r. 50 ks. i 16 r. 50 km. Komisarz Włodzimierski Fefius parę pistoletow. Mendeluwicz 2 strzelby. Rakowicz parę pistoletow. Lisaniewicz parę pistoletow i szablę. Sowietnik nadworny Kudriawcow 4 strzelby. Lubimow strzelbę i parę pistoletow. Kubiczyński strzelbę i 5 r. Gorkaweńko 5 r. Bogdanowicz strzelbę. Turski 5 r. Sowietnikowa Lareny parę pistoletow i szablę. Obywatele Olizar 50 szabel. Parteni parę pistoletow i szablę. Kupcy Wagner i Eryst Sodlarkin strzelbę i szablę. Sowietnik Czerniak 10 czetwierti owsa. Maryanna Toypolska sztukę płótna. Obywatel Dok de Poliniak 50 czwierti owsa. Reszta później.

J. J. Mość oświadczył swoie ukontentowanie GL. Baronowi artylleryi Inspektorowi Mille-

rowi Zakomelskiemu, GA Uwarow, i GM. Kleynmichelowi oraz Troszczyńskiemu, za szykowność S. Petersburgskiey załogi, woiennemu zaś Gubernatorowi S. Petersburgskiemu X. Łabanow Rostowskiemu, kommendantowi Baszuckiemu, i Policeymeystrowi Bałatowi, za utrzymanie spokoyności i porządku w czasie niebytności J. J. Mości. Nadto każdemu żołnierzowi, tych woysk, które dnia dzisieyszego były w paradzie J. J. Mość po rublu dać raczył rozkazać.

LONDYN d. 6 pazdziernika. Rząd Francuzki dawno iuż ogłosił rapporta G. Dupont o czynnościach iego dywizyi w Andaluzyi; położyliśmy niedawno urzędowe ze strony Hiszpańskiey doniesienie; teraz kładniemy dalszą osnowę wypadków, które szczęśliwą postać interessom Hiszpańskim nadały. Nim G. Dupont zmuszony był do złożenia broni, GL. Pena pospieszył zaiąc wierzchołki góry Umbla o trzy mile od Baylen, G. Casterick Adiutant Napoleona posłany od G. Dupont przyniosł G. Castanhios propozycye do ugody. Tem czasem po umówionem zawieszeniu broni, G. Vedel rzadkie dopełniaiąc wiarołostwo, uderzył z 6 t. od Karoliny na korpus Redinga, zdobył dwa działa i regiment Cordowa uwięził. Negocyacye trwały do dnia 20 lipca. G. Compigny oddzielony został dla osadzenia wąwozów na górach Sierra-Morena. G. Castanhios dał dowod rzadkiey znałomości w zrobionym planie; i zupełney przytomności w iego wypełnieniu. Potrafił utrzymać w posłuszeństwie lud burźliwy. Kiedy się umowa przedłużała, przyniesiono G. Castanhios list przeięty od Xięcia Rowigo do G. Dupont pisany, w którym rozkazywał pierwszy drugiemu cofać się do Madrytu nietracąc iedney chwili, gdyż tam armia Gallicyiska spiesznym zbliżała się krokiem. Ten list skłonił G. Castannos do podpisania kapitulacyi od G. Vedel podaney.

Warunki umowy są następne. Że woyska z dywizyi Dupont poddaią się w niewolę Hiszpanom. że dywizya G. Vedel broń składa aż do przybycia do Cadix, zkąd na statkach do Rochefort będzie odesłaną. Korpus G. Dupont otrzymał podobnież wolność powrócić do Francyi Ostatni miał 8 t. drugi 6 t. żołnierza: ogułem Francuzow 14 t. kapitulowało. Niema więc ani iednego nieprzyiaciela w całey Andaluzyi. Stracili Francuzi w zabitych i ranionych 3000, Hiszpanie 1000 albo 1200. Siła ogulna Andaluzyi 25000 wynosiła, powiększey części z nowozaciężnych złożona. Pod Redyngiem służyło 9000, pod G. Compigny 5000 pod G. Pena 6000, pod G. Jones 5000 było Hiszpanów.

Przydano do powyższey wiadomości krótkie opisanie ogulnych czynności w Hiszpanii i Portugalii. Dnia 16 lipca G. Reding na czele 9 t. uderzył na Francuzów pod Mengibar oszańcowanych, zkąd z klęską znaczną mianowicie regimentu kirysierow ich wyparł. Margrabia Compigny na czele 5 t. wygnał nieprzyiaciela z Villanoeva zabiwszy 200, wielu raniwszy i w niewolę zabrawszy. Tem czasem nawyższy wodz Castannos ruszył z główną armią do Anduiar i stanoł na przeciw nieprzyiacielowi napadnionemu z bokow przez Redynga i Compigny. Dnia 19 G. Castannos odebrał wiadomość że G. Dupont opuscił Anduiar spiesząc gościńcem do Madrytu. Postanowiono zatem mordować nieprzyiaciela z boku i z tyłu; co wykonano tak pomyślnie, że musiał oddać się na łaskę Hiszpanom. Dnia 27 lipca attak Gironny kosztował nieprzyiacielowi 2000 ludzi, w dni kilka powtórzyli szturm Francuzi, lecz bez żadnego skutku.

D. 1 lipca G. Lefebvre uderzył na Sarragosę stolicę Arragonii. Trzy dni bez przerwy trwało bombardowanie, 2000 granatów i bomb padło na miasto; lecz obywatele tak mężnie stawili się, że Francuzi straciwszy 3000, z rozpaczą odstąpić musieli. Przekonany nieprzyiaciel o niepodobieństwie zdobycia Sarragosy, cofnoł się do Villa Feliche dla opatrzenia się w tamecznych fabrykach w prochy, lecz odważni Arragończykowie wcześnie uprowadzili ztamtąd wszelkie zapasy woienne. Zabrali Hiszpanie wielu ieńców, i wielką liczbę ammunicyi oraz drogich sprzętow, zdobyli i odzyskali.

Dnia 23 lipca G Dupont na czele 8000 stanoł między Hiszpańskim woyskiem, gdzie zwyczaynym obrzędem z woyskową paradą broń złożył. Artyllerya, orły, ammunicya, bagaże oddane zostały Hiszpanom, toż powrócona była bogata zdobycz, w miastach kraiowych wzięta. Officyerowie zatrzymali szpady i własne bagaże. Dnia 24 dywizye G. Vedel i Gobert podobnież oddały zwycięzcom broń i artylleryą. Więcey niż 600 Francuzów w Anduiar i Baylen zostało. Ogulnie od 1 lipca stracił G. Dupont w zabitych, ranionych, zbiegach, więcey 20 t. licząc w to 17600 ieńców.

Dnia 19 lipca, dostateczną mieli Hiszpanie wiadomość o przygotowaniach w Madrycie do przyięcia w stolicy Króla Józefa. W Katalonii Francuzi pod Manresa całą zdobycz stracili z Walencyi uprowadzoną, i 1300 ludzi. Czterotysięczny korpus nieprzyiacielski, który z Barcellony wyciągnoł, spotkany pod Hostalrie i Granollers przez mężnych Katalończykow, zmnieyszony do 1400 ludzi, pomiędzy którémi wielu było ranionych, do miasta powrocił.

Od 6 do 18 lipca ogromna liczba Francuzów zabitych i ranionych legła pod murami Sarragossy. Każdego dnia od 60 do 80 wozów użytych było do zabrania chorych i rannych, których prowadzono do Tudela, z kąd dla niedostatku potrzebney pomocy, przenoszono ich do Estilla i Pampeluna. Wdarli się byli Francuzi dnia 8 do Sarragossy, lecz z niemałą stratą z miasta wyparci zostali. Dnia 11 powtórzyli szturm do wszystkich 7 bram, z naywyższą odwagą, lecz straciwszy 2 lub 3 tysiące odstąpić musieli. Korpus G. Lefebvre przez te attaki zmnieyszony do trzeciey części został. G. Duhesme wyciągnoł z Barcellony do Girony, stracił całą straż przednią; szczątki iego dywizyi ledwo 4000 wynoszą. Pod Figuieras uzbroieni wieśniacy zabrali znaczny transport żywności i 1500 konwoiuiących żołnierzy zwalczywszy do zamku ustępować zmusili.

Dnia 14 lipca walczył G. La Cuesta między Ampudia i Riosecco; piechotę Francuzką zniszczył, lecz guruiącym silom iazdy ustąpić placu musiał,

cofnoł się do Salamanki i tam znacznych posiłkow oczekuie.

Przy szturmie zamku Rosas stracili Francuzi wielu zabitych i 200 ieńców. Dywizya która z Barcellony na Hostalrie ruszyła, iest zamknięta od Hiszpanów. D. 29 lipca pierwsza dywizya Francuzka opuściła w nocy stolicę Królestwa Madryt; druga z Królem Józefem ustąpiła dnia 30, trzecia wyszła dnia 31. Dnia 13 sierpnia Junta Sewillska urzędowie wezwała wszystkich, którzy tylko nie są żonaci, a doszli lat 16, i 45 nieprzeszli, do oręża przeciwko Francuzom, wyięci są od tey konskrypcyi Mulatowie, Maurowie, Rzeźnicy, i Dziennikarze. Wszystkie gromady, gdy Insurrekcya przeszedłszy z iedney do drugiey prowincyi, stała się powszechna w całym norodzie, uznały z wysoką radą Sewilską, naywyższą Juntę Kastylii za pierwszy Trybunał rządowy w Hiszpanii. Florida Blanca iest na czele rządu; on postanowił uzbroić pospolitym ruszeniem 800 t. ludzi, i mianował Generał Kapitanem La Cuesta iako Generalissimusa całey siły narodowey.

Dnia 16 lipca pisał G. Dupont do naywyższego woysk Francuzkich w Hiszpanii wódza G. Savary X. Rovigo w tey osnowie. Nieprzyiaciel postąpił przez Anduxar w liczbie 15 do 18 t. oprócz artylleryi, na przód naszego stanowiska; razem też uderzyło na nas z tyłu 3 t. ludzi, którzy przeprawili się przez rzekę niżey Anduxar. Inny korpus od 3 t. do 6 t. znaydował się w Villa-nouva grożąc lewemu skrzydłu: przeciwko temu wysłałem 2 bataliony 4 legii, przyszło do zaciętey rozprawy, lecz nieprzyiaciel z przemagaiącemi siłami nie mógł pokonać naszych i utrzymaliśmy wsie i miasta żywność nam dostarczaiące. Znaczny korpus nieprzyiacielski poszedł do miasta Mengibar stoiącego na drodze z Jaën do Baylen idącey: G. Leger de Lair zasłaniał to stanowisko dla bronienia gościńca od Karoliny, kędy G. Wedel ciągnoł dniem i nocą z posiłkami. Musiał G Vedel utrzymać z korzyścią pomienione stanowisko. G. Gobert udał się do Baylen z odsieczą; ta dywizya barzo iest osłabiona przez oddzielenie 6 batalionow, z których 3 udały się do Manicha i Sierra Morena dla utrzymania kommunikacyi. Konieczne nam iest połączenie się. Nieprzyiaciel stoi pod Anduxar; iutro dzielniey attakować nas będzie, my do ostatniego walczyć nieprzestaniemy. Niepodobna utrzymać te stanowisko, tem barziey, iż nie mamy żywności. Żołnierz żnie żyto, i chleb piecze, bo rolnicy opuściwszy chaty napełniaią buntownicze obozy. Proszę o nayprędsze posiłki dla dobra Imperatora i Króla. Żałować trzeba że nie my, lecz nieprzyiaciel z nami działa zaczepnie. Strata nasza mało znaczna, nieprzyiaciel nic niekorzystał.

Do wiadomości Hiszpańskich to przydać należy że Insurrekcya była urządzona w naywyższym sekrecie, kiedy iuż wszystko było umówione, gońce w iednym prawie dniu znak dali, i Francuzi nieWprzód dowiedzieć się o niey mogli, aż ze wszystkich stron napadnionemi postrzegli się.

Ostatnich dni lipca zaszły krwawe gonitwy dzy Portugalczykami a dywizyą G. Loison. Pierwsi zdybyli działa i bagaże Francuzkie. W prowincyi tra-los-montes uformowali 7 liniowych pieszych i 3 konne regimenta, i uzbroili pospólstwo, któremu dział 32 dali. Nieopisuie się tu kampania Angielska z G. Junot, która zakończyła się na wiadomey kapitulacyi i uwolnieniu Portugallii.

Admiralicya otworzyła porty Hiszpańskie i Portugalskie okrętom Amerykańskim, które mogą odtąd wszelkie produkta przywożić, i brać w zamianę płody Europeyskie. Pozwoliła nawet statkom, które przed wybuchnieniem woyny między patryotami a Francuzami znaydowały się w portach Hiszpańskich i Portugalskich zamknięte, powracać do oyczyzny z ładunkiem. Wszakże Embargo w portach Amerykańskich włożone niepozwoli korzystać z tey wolności.

Margrabia la Romana tu przybył, woyska zaś iego prosto do kraiu swego popłyneły. G. Dalrymple odwołany z Portugalii; Rada stanu podała prożbę do Króla, aby kazał roztrząsnąć przyczyny tak nie korzystney i haniebney konwencyi, iaką G. Dalrymple z G. Junot zawarł, i aby nayrychley zalecił ukarać surowo winnych, którzy przez nieżdolność i niedoskonałość oddali na ofiarę interes Brytanii W. i sprzymierzeńców.

Pierwsza dywizya 6000 ludzi wynosząca z armii X. Abrantes wsiadła na statki w Lisbonie dnia 13 września i wypłyneła do Rochelle. Xże Abrantes z 20 sztabu Officyerami płynie na fregacie la Nymphe która prowadzi statki pazewozowe. Dostarczamy wszystko co tylko potrzeba Francuzom, maiąc ureczony przez kapitulacyą powrót wydatkow i opłatę żywności. Druga dywizya odpłyneła z portu dnia 14 pod konwoiem fregatty Resystance, która niesie dwuch Generałow i Officyerów sztabu. Fregatta Aimable płynie z trzecią dywizyą. Anglicy wszedłszy do Lisbony flagę swoią wywiesili, zkąd oppozycya powstaie głosno, iż Admiralicya nie umie szanować honoru sprzymierzeńców. Officyerowie którzy pod G. Wellesley dnia 17 i 22 z Francuzami walczyli, ofiarowali wodzowi podarunek 1000 Gineow wartuiący. Pozostałe w Lisbonie Portugalskie okręta zaięte są na imie X. Brezylii. Xże Yorck wezwany przez Ministrów na radę dla odwołania GG. Dalrymple i Burrard, niechciał do niey należec, ze względu, że ci wodzowie byli mianowani bez iego wiadomości. Własność Portugalska, dawniey tu zatrzymana, ma bydź nazad powrócona.

Wspaniały okręt Kaledonia, nowo zbudowany, od 130 dział, pierwszy kroć dnia 27 wypłonoł niosąc Admirała Gambier do flotty kanałowey. Wiliam Scot posłany iest do Portugallii sprawować tam interessa. Admirał Purwis z 2 okrętami stoi w Gibraltarze. Kontr Admirał Gardner powrócił do Deal z 9 okrętami z pod Flissingi, gdzie tyleż liniowych i fregat zamykał. G. Wellesley odwołany z Portugallii, dowodzą teraz w tym kraiu G. Moore i Hope. Poseł u dworu Sztokolmskiego Thornthon znayduie się w główney kwaterze Króla, mówią o iego nie chybnym odwołaniu. Listy z Barbados dnia 14 sierpnia pisane donoszą, że Francuzkie osady daleko lepiey maią bydź w żywność przez korsarzow opatrzone, aniżeli nasze.

PARYZ d. 22 pazdziernika. Dnia 18 wieczorem powrócił szczęsliwie Jmperator z Erfurtu. Huk armat ogłosił stolicy tę wiadomość. Jmperatorowa z Malmaison do S Cloud przybyła tegoż dnia. U Jmperatora była wielka rada z wołana. Potem dawał Napoleon audyencye Senatowi radzie stanu i dalszym władzom. Marszałkowie Lannes i Soult tu przybyli. Pierwsza dywizya G. Junot, która w Rochelle dnia 11 wysiadła odebrała rozkaz iść do Hiszpanii przez Bordeaux. Jmperator kazał po wszystkich morzach chwytać okręta Hiszpańskie bez zaswiadczenia od prawey władzy żegluiące. Marszałek Lefebvre przyiechał do Bordeaux. Te miasto wybudowało bramę tryumfalną dla przechodzącego W. woyska Hrabstwo Hanau ma bydź wcielone do państw X. Prymasa w nadgrodę za cło reńskie. X. Weymarski ma otrzymać Erfurt. Woyska Francuzkie w Niemczech pozostałe otrzymały tytuł armii Reńskiey; stać będą w Pomeranii. Wkrótce u nas otworzone będzie posiedzenie zgromadzenia prawodawczego; iuż Deputaci z Departamentow ziechali się: z wytęzoną ciekawością oczekuiemy mowy, która z tronu sessye zagai, toż rapportu od Ministra wnętrznych interessow.

Departament Pan na głos Jmperatora uformował 8 kompanii górałów, każdą od 148 głów, i oprócz tego Kontingensu do woysk regularnych, zgromadził kolumnę od 2268 dobornych i ochoczych ludzi, którzy na każde powołanie ruszyć gotowi będą. Korsarz Bulońki, Ptak, zdobył pięć statkow produkta z morza północnego niosących. Pozostaną w Niemczech iedynie dwa korpusy; Bernadotte zaymie brzegi nadmorskie, Davoust osadzi Niemcy średnie.

Hiszpania zwróciła dziś na siebie uwagę całey Europy. Wszyscy oczekuią nayważnieyszych wypadkow. Gazeta dworska w Vittoria, gdzie Król Józef ma główną kwaterę zawiera, następuiącą wiadomość. Po wypadkach zaszłych w Andaluzii w lipcu, poiechał Król do Burgos, gdzie Marszałkowie Moncey i Bessieres łącząc się zniszczyli usiłowania Anglikow chcących zaburzyć prowincye nad Ebro. Rozłożone nad tą rzeką woysko wstrzymało buntowników i wszędzie gdzie się pokazali pobiło, zachowało Biskaię, Nawarrę, Arragonią, Katalonią od nieszczęśliwych rozruchow, kommunikacyą z Francyą utrzymało, dobrem postępowaniem opinią o karności zyskało, urządziło się i nowe posiłki odebrało.

Dnia 12 sierpnia. G. Merlin z 43 i 51 regimentami liniowemi i 26 strzelcow poszedł na Bilbao, gdzie buntownicy przez S. Ander przybywszy przyimowali Anglikow, którzy im woienne potrzeby i pisma do buntu zapalaiące przywiezli. Nayprzód pierzchneli Officyerowie Angielscy, 1200 legło Rokoszanów, i miasto odzyskane, i spokoyność przywrócona. Wziół G. Merlin w tey rozprawie iedne działo, przez 12 fanatykow ciągnione. Admirał Massaredo zwołał Juntę Biskayską, która dała dowod chęci nayżyczliwszych dla Króla Józefa i kraiu. Udali się zatem rokoszanie ku Tudela o 50 mil; G. Lefebvre de Nouette wyprowadził z lewego skrzydła 300 Polskich ułanow, dwa działa; uderzył na straż przednią blisko 7000 wynoszącą, zabrał kilkaset ludzi w niewolę i dwa działa zdobył. Marszałek Moncey ruszył ze skrzydłem lewym do Tudela i zaioł miasto bez odporu; 20 t, buntownikow uciekło ztąd do Sarragossy. Król z korpusem G. Saligny, Marszałkiem Jourdan i Szefem sztabu G Belliard tamże nadciągnoł. Srzodek niewidział nieprzyiaciela który o trzy dni drogi nigdy zbliżyć się do Burgos nieośmielił.

Temczasem G Black zgromadziwszy od S, Ander 10000 rokoszanow uderzył na prawe skrzydło w Bilbao, lecz pobity przez 4 regimenta Marszałka Ney cofać się w niedostępne musiał góry. Zostały więc nasze woyska w dawnieyszych stanowiskach. Nieśmieiąc nieprzyiaciel attakować Francuzow z przodu, poszedł do Sanguessa na prawe skrzydło, chcąc ich z boku otoczyć, lecz straciwszy dwa działa, które zabrał Półkownik Chopin wrócić się musiał G Black zgromadziwszy w górach Asturyiskich 30 t ludu, zbliżył się na dwie mile do Bilbao; Marszałek Bessieres z dwuma dywizyami, Mouton i Merle, za rozkazem Króla, dnia 5 w nocy pospieszył do Ordunna, gdzie iuż Józef ze sztabem głównym pośrodku naydował się; iuż obiecywali sobie Francuzi niemylne zwycięstwo, lecz nieprzyiaciel ich nie czekał i prędko uciekł w góry.

Trzykroć Hiszpani otoczyć Francuzów usiłowali, trzykroć z klęską odparci byli; zaniechać muszą przedsięwzięcia, tem bardziey gdy iuż łączyć się z bokow zaczeło nadciągaiące woysko. Muszą przyiąc walną bitwę, albo do szczęśliwego posłuszeństwa powrócić, a użyć oręża przeciwko iedynemu nieprzyiacielowi Hiszpanii. Oświecensi poznaią dobrodzieystwa nowey konstytucyi. Weszły iuż do Hiszpanii regimenta 30 liniowy, grenadyerów, letkiey iazdy, trzy bataliony Woltizerow z gwardyi Królewskiey i trzy regimenta Niemieckie. Dywizya G Sebastiani składaiąca się z 15000, iuż iest w Bayonne, dokąd 100 t nadciągnie między 20 i 30 tego miesiąca Chwila iedna zostaie rokoszanom do ich zbawienia, magnaci którzy wziowszy z ręki Króla godności, iemu wierność zaprzysięgli; duchowni, którzy od Króla zaręczenie ich bytu mieli; i ci uprzywiliowani łudzić ślepe pospólstwo, których nieobraził bynaymniey nowy rzeczy porządek; śpieszyć powinni, nie tracąc iedney chwili, przeprosić Króla, i błagać o przebaczenie za ich wiarołomstwo Jakaż koley, gdy pożar woyny okropney wszystkie strony zapali? Pierwsi sprawcy buntu, będą pierwszemi ofiarami. Król przymuszony wyłczyć, i podbiiać Hiszpanią, może zostawić w całości, niezmierne bogactwa, tych magnatów i duchownych, którzy się oświadczaią nieprzyiaciołmi ludu i tronu? Dzisiay odrodzić się może Hiszpani, bez poniżenia klas uprzywileiowanych, ale iutro gdy podbitą zostanie, prędkie i zupełne odrodzenie nastąpi.

W. woysko w kracza do Nawarry przez Northez i S. Jean Pied de Port Trzecia część woyska Hiszpańkiego iest regularna, dwie drugie składaią się z wiesniakow i milicyi.

W Wilnie w Drukarni XX. Piiarów Wileńskich.